

The oldest established and largest Hungarian Paper Published Daily

SZABADSÁG

LIBERTY

A legrégibb és legnagyobb magyar lap Amerikában. — Megjelenik minden nap

Beolvadt lapok: Magyar Híradó, Amerikai Hírlap, Magyar Nő, Magyarok Csillaga, Esti Újsáplap, Magyar Hírmondó, Californiai Magyar Farmer

NO. 85. SZÁM.

THIRTY-FIRST YEAR.

Cleveland, New York, Chicago, Pittsburgh, Detroit, csütörtök, 1922, április 13.

HARMONCEGYEDIK ÉVFOLYAM.

EGYES SZÁM ARA 2 CENT

HARMINCÖTEZREN NYOMOROGNAK MÁR IS NAGY NÉLKÜLÖZÉSEK BEN A SZTRÁJKOLÓ Bányavidékeken

A kőzettékonyokra szorultak létük legszegényebb fenntartásáért is, úgy hogy a jótékonyági intézményekre óriási feladatok és terhek várnak.

MAGANAK A SEGÉLYNEK A SZÉTOSZTÁSA IS NEHEZ.
A Vörös Kereszt és a többi intézmények munkásai retentő nyomorról küldenek be tudósításokat.

ATHENS, O., április 11. — A Hocking Valley vonalán körülbelül 36.000 férfi, nő és gyermek pusztán élete és fennmaradása is kizárólagosan a kőzettékonyosság segítségével függ, a mint azt az években működő kőzettékonyági intézmények vezetői állítják. Nemcsak bányászok és családjaik nyomorognak, hanem minden más foglalkozásuk is, mert a hosszú téli hónapok az ő keserűségét is elvették.

A munkanélküliség miatt már egy évvel ezelőtt meg kellett kezdeni a ruházatot és élelmiszereket szétosztásat Athens, Perry és Hocking megyék szűk és szűk családjaik. Azóta a viszonyok mind még rosszabbak lettek, míg végre most a tél folyamán valóságos elviselhetetlenné váltak. Ekkor már közbiztonsági problémák is merültek fel, az Elk-club és más ilyen szervezetek, női egyesületek és jótékonyági intézmények, hogy segítsenek a nyomorról.

A helyzet végre magára vonta az állami hatóságok figyelmét és a Davis kormányzó kezdeményezésére egy hónappal ezelőtt Nelsonvilleben értekezlet tartották ezek a segélyező intézmények és kimondták, hogy valamennyien egyesítsék erőiket a céltudatosabb és eredményesebb segélyezés céljából. Kibírták a pontos tervet annak, hogy hogyan lehet egyenlően osztani a szétosztásra álló pénzeszközöket.

Ekkor jött a szervezett munkásság rendjele, hogy sztrájkba kell menni és a bányászok április elején e völgyben is lettek a csákányt. A sztrájk nem jöhetett volna rosszabbkor. A jótékonyági intézmények már is alig bírták a terhet, amely most persze tetemesen megnövekedett.

Üzletemberek feleségei abbahagyták társas összejöveteleiket és a templomokban gyűltek össze és levelek írtak a kezük. Elhasznált ruhákat újra kájjátvarják és szétosztják a ruhátlanoknak. Vetőmagokat osztanak szét és megművelésen földet művelés alá vesznek. Nagyon nehéz a segély szétosztása is. A sár miatt járhatatlan hegyi utakon számos autómobil beragadt. Nők mérföldeket gyalogolnak, hogy átvigyék segélyeiket. A bányászok képe végtelenül szomorú, lehajló. Mindenki busul, szűgedi. A gyermekek a házak ajtóinak, ablakjainak néznek ki, minsen cipőjük, hogy kihiménezzen. Némely házban a segélymunkások egyáltalán semmi élelmet nem találtak. A ruházatos is ropant szegény, hiszen a kenyérgyárosok legnagyobb része egy pár hetet dolgozott már a múlt évben is.

ÁRVIZEK ÉS VIHAROK A KÖZÉPNYUGATON

A szélvész, áradás, hóvihar millióra rúgó kárt tett hét államban. — Halottjai is vannak az itéletidőnek.

A kedde virradó éjszaka árvizek, ciklonok, tornádók, porcsók, hóviharok pusztították a középnyugati államokban. Hét államból jelentenek nagy anyagi károkat. Három emberlet pusztulásáról, vagy ötven ember megsebesüléséről és millió dolláros anyagi káról szólnak az első jelentések.
Ohio államban, Clark és Champaign megyékben pusztított a ciklon. A rettenetes erővel szél következtében egy ember meghalt, számos ember megsebesült és vagy 100.000 dolláros kár esett. Springfielden a szél összedöntött egy garázst és megrongált husz házat. Bonney Delong 23 éves farmerje Urbana, O. közelében rászakadt a esőr és a gerendák agyonütöttek.
Házakat, mellékhelyiségeket, üvegházakat mindkét megyében nagyszámú rongált meg a szélvész, Susty Janos allianci vezetője 3000 ablaküvejét törte be a szél.
Ohio kívül Illinois, Wisconsin, Indiana, Michigan, Missouri és Minnesota voltak az itéletidő által sújtott államok.
A Beardstown, Ill. városkát védő gát elszakadt a töltés és az Illinois river elárasztotta az utcákat. Huszonhat block volt egy-két perc alatt víz alatt.
A Mississippifolyó is az árpontig dagadt, Kansasban, Missouriban, Oklahomaiban és Texasban is nagy károkat tett az árvíz. Nyugat-Kansasban hóvihar dúlt, Joplin, Mo. városban tornádó pusztított.

POLGÁRÓRSÉG ÜGYEL A KÖZBIZTONSÁGRA

New Yorkban behívták szolgálatára az 5000 főnyi polgári tartalék rendőrséget a banditák ellen.

NEW YORK, április 11. — Enright rendőrfőnök annyira veszedelmesnek látja a new yorki közbiztonsági helyzetet, hogy szükségesnek látta szolgálatára behívni a polgári tartalék rendőrség ötezert tagját. Ezeknek a segítségére reméli, hogy sikerül majd megakasztani a rablások, utonállások, gyilkosságok számának emelkedését.
Olyan ma a helyzet New Yorkban, hogy a városi tanács is parancsoló követelménynek tartotta és megszavazta az egyenruhás rendőrök számának 1192 emberrel való szaporítását. Ezzel majdnem 20.000 főre emelte a new yorki egyenruhás rendőrök seregét.

NEM TUDJÁK ELOLTANI A KIGYULT OLAJFÖLDEKET.
WARREN, O., ápr. 11. — Dominic Sferra, 41 éves, agyonlőtte a 23 éves Mrs. A. Callome girardi lakost s azután önmagát lölte agyon. A lövedéket házassági ajánlatának visszautasítása után követte el.

Irországot beháboru fenyegeti

Minden órában kítörhet a harc a szabad állami és forradalmár csapatok közt.

MENEKÜL A NÉP.
A leendő csatátér táját kiüríti a lakosság.

ATHLONE, Irország, április 11. — Szemből állnak itt egymással az Ir Szabad Állam csapatai a forradalmi csapatokkal s a harc kezdődése minden órában várható.
A forradalmárak nem elégedtek meg Irország szabad államát nyújtásával, követelik Irország teljes elszakadását Angliától és köztársaságává való kikiáltását.
Az ideiglenes kormányzatnak vannak hi csapatai. Ezek kivetkét tegnap este az itteni kaszárnyából a forradalmár De Valera katonáit, akik megszállták azt. Ma reggel erősítést kaptak a lázadóktól és újból elfoglalták a kaszárnyát.
Nagy izgalom van ebben a kis városban, mert bizonyos, hogy a szabad állami csapatok ellentámasza következtében véres harc fejlődik. A csatátér környékén lévő házakból elmenekült a nép.
Athloneban járszódott le a forradalmi legrázkóttá jele. Akkor kezdődött, amikor McKewen generális, a bali-nei kovácsmester, aki hatalmas területet férfi s magavezeti csapatait a harcba, megszállotta a helybeli Royal szállót. A De Valera csapatok parancsnokai nem voltak hajlandók kitakarodni katonáikkal. Erre McKewen generális csapatai, amelyek gőpígyekkel voltak felfegyverezve, kivonultak a barakkokból, a civileket házaikba parancsolták s azután megkezdtek a szállóba ostromot.
Amint McKewen a csapatait a felkelők ellen vezette, James ferencsdi pap eléje szállt s könyörgött az izmos kovácsnak, hogy ne kezdjen polgárháború. Sikerült is neki rávenni McKewent, hogy tárgyalást kezdjen a forradalmárokkal.
Találkoztak a szemből álló csapatok vezetői s a forradalmárok megígérték, hogy azonnal kivonulnak Athloneból. Ki is vonultak. A nép nagy örömmel fogadta a hírrel. McKewen De ma reggel visszaverték a forradalmárok felhívóival közeledek s azután visszafoglalták a szállót, mint f. hadiszállásukat.
Hamarosan eloraszolták a szállóba félt vezető utakat. A nép elmenekült az egész környékről.
DUBLIN, Irország, ápr. 11. — Az ir munkáspárt kiáltványát boesájtott ki, amelyben elítéli De Valerát és forradalmárját, akik "a kard és puska uralma" alá akarják helyezni Irországot. A munkásokban erős támogatásra talált Michael Collins és ideiglenes kormánya. "Mindent elkövetünk, hogy megakadályozzuk azt, hogy felöltlen egének fegyverrel erőszakolják rá akarukat az ir népre", mondja a kiáltvány.
DUBLIN, április 11. Michael Collins, az Ir Szabad Állam kormányelnökét és Eamon De Valera köztársasági vezért támaszközára hívta meg a dublini polgármeester a fegyverszünet ügyében. Mindketten elfogadták a meghívást.

BILLY SUNDAY "KISZÓLÁSAI"

PHILADELPHIA, április 11. — Billy Sunday a Law Enforcement League tegnapi ülésén nagy beszédet tartott, ahol kijelentette, hogy Amerika a bűn karmában vonaglik. Az öreg és vehemens prédikátor erősen kikelt a bolshevizmus, a munkás vezérek, az idegenek, a válopekek, a Volstead törvény megsértői, a papok, az egyetemi tanárok és a női dohányzás ellen.

Roosevelt azt mondta — szót a beszéde végén Sunday — Amerika számára csak egy zászoló lehetőség. Ha ennek az embernek a nevet nem fogadjuk most azonnal elvetni, olyan alacsony gondolkodásnak vagyunk, hogy még repülőgépet se vihett fel benneteket a menországba.
E karaktisztikus Billy Sunday kijelentése után lezárt a dobogóról.

Ne vágják le a bért

Az union ügyede szerint tömeges magzatgyilkolás lesz a bércsökkentés eredménye.

CHICAGO, ápr. 11. — A vasúti ásvál a kereséssel fordultak a szövetségi vasúti munka tanáshoz, hogy engedje meg hogy a vasúti javító munkások fizetését újból csökkenthesse. Most folytak ebben az ügyben a kihallgatások.
A tanács előtt megjelent Frank P. Walsh, a vasutas testvérség ügyvédje s tiltakozott a bércsökkentés ellen.
"Újabb bércsökkentésnek tömeges magzatgyilkolás lesz az eredménye", mondotta Walsh. "Nincs olyan ember, aki tisztelesen el tudna tartani családját havi 70 dollár fizetésből."
Walsh magával hozott néhány asszonyt, vasúti munkások feleségeit, akik elmondták a tanács előtt, hogy milyen nagy nehézségek jár megélhetésük biztosítása a mai bércsök miatt. "Nincs kevesebb lehetetlen család embernek egzisztált."

Felrobbant a puszkapor

Nagy szerencsétlenség a katonai kiképző tábortban San Antonióban.

SAN ANTONIO, Tex., apr. 11. — San Antonio melletti Camp Bullis katonai kiképző tábortban nagy szerencsétlenség történt tegnap este. A tizenhatodik gyalogezred esti gyakorlatot tartott. Egy puszkaporos hordó — eddig meg nem állított ok következtében felrobbant.
A robbanás tizenegy embert súlyosan megsebesített, egyet pedig megölt. A halott John A. Bennis, közlegény, aki Bal-timoreba való.
HOLTAN TALÁLTAK REA AZ ÜGYVÉDI IRODÁJÁBAN.
COLUMBUS, O., ápr. 11. — Archard Brandon columbusi ügyvédet holtan találták, jobb halántékán lösebbel reggel az irodájában. A melléte fekvő pár sor írásban azt kérte, hogy értesítse fivérét, H. P. Brandon, az Ohio State Journal szerkesztőjét.
Brandon ügyvéd C. W. Brandon, a Columbus Life Insurance Co. elnökeként volt a fia s az utóbbi időben betegeskedett. Özvegye és gyermekei élnek túl.

FELMILLIÓ DOLLÁRNYI KÁRTÉRÍTÉSI PEREK.

TOLEDO, O., ápr. 11. — A Pennsylvania vasúti társaság ellen \$500.000 összegre rúgó kártérítést keresettek nyújtották be a szövetségi bíróságon a van vert-i vasúti baleset következtében, melynél az elzárt iskolai társaskocsiában január 10-én hét gyermek meghalt s tőben megsebesült.

Vigyázva várják a fejleményt

Indianapolisban nem szüntetik meg a meghozott vadíratokat egyelőre.

DAUGHERTY UTJA.
Az igazságügyminiszter vissza utazik a fővárosba.

INDIANAPOLIS, Ind., ápr. 11. — Daugherty, igazságügyminiszter úgy a délelőtt, mint a délután folyamán hosszas értekezést folytatott Anderson itteni kerületi szövetségi bírójával, amely értekezés során, hírszerint, az igazságügyminiszter ama tervét tették, támaszkodás tárgyává, amely szerint a 226 bányatulajdonos és bányászvezér ellen a Sherman törvény állítólagos megsértése miatt hozott vadíratokat megszüntetni kellene.
Anderson bíró hírszerint, ebbe semmi körülmények között sem mutatkozik hajlandó bármilyen elhatározásra.
Mint később híre járt a kormány egyáltalán nem sem szándékozik tenni a jelen pillanatban a bányász-strájk megszüntetésére.
Az is bizonyosnak látszik, hogy a vadíratokat, jelenleg legalább, nem fogják megszüntetni, hogy az által lehetővé tegyék a közös konferenciát a bányatulajdonosok és a bányászok között.
Daugherty azonban, az Anderson bíróval folytatott tárgyalás nyomán ismételtlen s határozatlan azt jelentette ki, hogy a közös konferenciának semmiféle jogi akadályja sincsen, mert azért a Sherman-féle törvénytellenesség alapján a résztvevők ellenében eljárni nem lehet.

Becsapták a kormányt

Két képviselő felszólalása a graftra alapított háborús szerződéseket ellen.

SACRAMENTO, Cal., ápr. 11. — Maleolo fotográfusokról hírokat "közítőkésze alig husz perecs támaszkodás után büntösnek mondotta ki John Casdorff és Earl Firey, az I. W. W. tagjai a bűnvádilag ülőbizottsági bizottságban büntetőben. A vonatkozó állami törvényt, amely magját az I. W. W. tagságot is bűnnek minősíti most alkalmazták először.
A tárgyalás folyamán a vadíratokat, tíz tanúját letartóztaték azt, hogy ok is tagjai az I. W. W.-nak.
A törvény értelmében az elítéltek büntetése egytől tizenegy évig terjedhető fegyház.

Smith állami igazságügyminiszter szerint azonban a büntetést nem fogják végrehajtani, az arra akarja felhasználni, hogy annak alapján a vonatkozó állami törvény alkotmányellenessége bizonyítható a szövetségi legfelsőbb bíróság előtt.

Szenátusi jóváhagyás

Smoot szenátor és Burton képviselő a konvertálási tanács tagjai.

WASHINGTON, ápr. 11. — A szenátus a mai ülésén 47 szöval 25 ellenében jóváhagyta Smoot utahi szenátorok és Burton ohioi képviselőnek kinevezését a külügyi kölcsönök konvertálási bizottságába.
Republikánus részről a jóváhagyás ellen csak Borah, La Pollette és Norris szenátorok szavaztak.
Gyűzőkkor jóváhagyta a szenátus az illinoisi Paul Henderonnak kinevezését a postai ügyi miniszter második helyettesévé és más kinevezéseket is.

MUNKÁBA KEZDETT A KONFERENCIA

A Day-Beck ügyét már befejezték

Nem kívánja Day vád alá helyezését se a polgári, se a katonai hatóság.

ELÉGTELEN BIZONYÍTÉK.
A katonai vizsgálat csak jelentős végett folyik.

OKLAHOMA CITY, Okla., apr. 11. — A Day-Beck ügy be van fejezve. Sem Hughes mezei ügyész, sem Moman Priett védő, sem a katonai hatóság nem kíván vádakkal előállni s nem sürgeti a vád alá helyezést.
"A bizonyíték nem elegendő a vád alá helyezésre", mondotta Hughes ügyész a végleges döntésben. Azt jelenti ez, hogy Day vád főbíró s a milionsok aljaffras tulajdonos, aki agyonlötte Paul W. Beck alvezredesét, a felesége megáldását, folytathatja polgári életét, ami ezennel bizonyára esandesebb lesz, mint eddig volt.
A katonatisétek külön vizsgálatát folytatják, de ennek szerinte csak az a célja, hogy a katonai jogkönyvekről az esetről alaposan megérthessék és bejegyzhessék a hadügyminiszternek.

Marasztaló az ítélet

Az I. W. W. két tagját elítéltek az esküdték Californiában.

WASHINGTON, április 11. A képviselőházaan szenációs ülésezt mondott ma Johnson south dakotai és Woodruff michigan republikánus képviselő. Szerintük "elkészítetlen graftra a háború folyamán néhány milliót eszínáltak a kormányval megkötött panama-i szerződészekkel. A beadott közös határozati javaslatokban kongresszusi vizsgálatbizottság kiküldetését követelt az összes a háború alatt megkötött kormánysszerződéseket felülbizsálgatni.
Woodruff a beszédében számos esetet hozott fel, arra, hogy ilyen szerződéseket nezállókkal hogyan kötöttak meg az Egyesült Államok népet. Felhívta többek között a Bosh Magneto Companyra az ügyet, amelyet a háború kezdetén az idegen vagyonok kezelése, Mr. Palmer elfoglalt és eladott. A telepet 4.150.000 dollárért Martin E. Kern vette meg, Palmernek volt ügyfele és jóbarátja. Woodruff szerint Kern nem is volt amerikai állampolgár, hanem német születésű volt és német polgár is. A társaságból aztán Kern két bostoni broker közreműködésével amerikai társaságot csinált. Az egész ügyleten a brokerok hatalmas vagyonot szereztek.
Johnson még tovább ment, a mennyiben azt állapította meg, hogy a háború alatt valószínűleg a kormány mögött, Ennek a láthatatlan kormányznak mindkét pártból meg voltak a graftra tagjai és tapogatót eszínáltak kivetették a külföldre is. Felhívta a Mutsu japán társaság példáját, amelynek a kormány sok millió ára megrendelési szerződést adott repülőgépekre, noha tudta jól, hogy ez a japáni társaság azelőtt nemet kenzsolgálatban állott.
A felhozott esetek mind Baker volt hadügyminiszter idejében keletkeztek, azonban a szerződéseket egy része csak most létezik."

Bizottsági tárgyalások

A konferencia ilyképpen megkezdte a legkomolyabb munkálkodást Európa gazdasági lábraállításának irányában. A mai nap a bizottsági tárgyalások napja volt. A megválasztott négy albi-

Csicserin szereplése

Ugyancsak a politikai bizottság gyűlésén újabb vizet zavart Csicsserin orosz bolsevik külügyminiszter. Övást emelt az ellen, hogy Japán a gyűlésen képviselve van. Ishii gróf, a japán küldöttség feje nyomban válaszolt, kijelentve, hogy Japán képviselői ottmaradnak, akai tetszik ez Csicsserinnek, akár nem.
Csicsserin különben, mint azt eleve várt lehetett az ellenkés szerepét tölti be Lloyd Georgeval szemben. Szerinte Japannak semmi joga sincsen arra, hogy képviseltesse magát az európai helyzetet tárgyaló Genuában. A kijelentés bombaképpen hatott a delegátusokra és a nap legnagyobb meglepetését nyújtotta, annál is inkább, mert Japán tagja a gyűléses legfelsőbb tanácsnak és ilyetenképpen a kiküldötöt eddig minden fontosabb ügy elintézésében résztvettek.
Csicsserin ugyanekkor előterjesztette az orosz bolsevik kormány programját Európára talpraállításra dolgában és újabb megmegtételre a tegnapi kijelentését, hogy a fegyverkezés szabályozásának a dolgát is el kell intézni Genuában.

A bolsevik program

A Csicsserin által előterjesztett bolsevik közgazdasági programot a politikai bizottság a Lloyd Georgejával együtt tárgyalta. Csicsserin programjának a következők a legfőbb pontjai:
1. Az adósságok felszámolása, beleértve azokat is, amelyek a régi irai uralom csinált és intézkedés a moratórium dolgában.
2. Az érintkezési viszony újrafelvétele Oroszországgal és a többi európai országok között.
3. Oroszország termelőképességének helyreállítása. Ennek biztosítása végett a bolsevik kormány hajlandó garantálni az idegen polgárok személyi és vagyonbiztonságát a határai között, azonban ragaszkodik a bolsevik kormány ama jogához, hogy az ipart a határain belül ellenőrizhesse és arra felügyeletet gyakorolhasson.

A BOLSEVIK MÉRIS ELLENZÉKIESKEDNEK

A Lloyd George diplomáciájának sikerült elsimitani az ellentétet Barthou és Csicsserin között

GENUA, április 11. — A genuai konferencia ma már megkezdte a tulajdonképeni ténykedését. Megindulhatott a tulajdonképeni célja, Európa közgazdasági lábraállítása felé.
Mindez dacára annak, hogy a hirtelenül kifejődött orosz-francia ellentét már-már szakadással fenyegette tegnap a konferenciát. A tegnapi első napon ugyanis Csicsserin orosz külügyminiszter felszólt az általános lefegyverzés mellett, mire Barthou, a francia küldöttség feje válaszolt, tiltakozva az ellen, hogy a lefegyverzés dolga szóba kerüljön, mert ez nincsen benne a konferencia ügyrendjében.
Az ellentétet csakis Lloyd George közimert diplomatikuss rávaszágnak sikerült elsimitani, a mennyiben a felszólalásában kijelentette, hogy a lefegyverzésre, illetve a fegyverkezés szabályozására égető szükség van ugyan, azonban a kérdés nincs az ügyrendben. Szerinte a konferenciának a megszabott uton kell haladnia. Ezen az uton is amny a teendője, hogy ha azt jól elvégzi, a világ a hatása feltétlenül csak üdvös lehet.

Dicsérik Lloyd Georgeot

Az összegyűlt államférfiak egyetelmű nézete szerint az angol miniszterelnök az, akinek sikerült a konferenciát összetartania és akinek sikerül esetleg a siker felé iránytatnia. Franciaország, amely eleinte csaknem mindent kifogásolt, amit Lloyd George a konferencián elerni akart, most nagyban dicséri azt a módot, a hogyan Lloyd George az első nap tárgyalásait vezette.
Csak úgy, mint Hughes Washingtonban, a kisterme-

Bizottsági tárgyalások

A konferencia ilyképpen megkezdte a legkomolyabb munkálkodást Európa gazdasági lábraállításának irányában. A mai nap a bizottsági tárgyalások napja volt. A megválasztott négy albi-

Csicserin szereplése

Ugyancsak a politikai bizottság gyűlésén újabb vizet zavart Csicsserin orosz bolsevik külügyminiszter. Övást emelt az ellen, hogy Japán a gyűlésen képviselve van. Ishii gróf, a japán küldöttség feje nyomban válaszolt, kijelentve, hogy Japán képviselői ottmaradnak, akai tetszik ez Csicsserinnek, akár nem.
Csicsserin különben, mint azt eleve várt lehetett az ellenkés szerepét tölti be Lloyd Georgeval szemben. Szerinte Japannak semmi joga sincsen arra, hogy képviseltesse magát az európai helyzetet tárgyaló Genuában. A kijelentés bombaképpen hatott a delegátusokra és a nap legnagyobb meglepetését nyújtotta, annál is inkább, mert Japán tagja a gyűléses legfelsőbb tanácsnak és ilyetenképpen a kiküldötöt eddig minden fontosabb ügy elintézésében résztvettek.
Csicsserin ugyanekkor előterjesztette az orosz bolsevik kormány programját Európára talpraállításra dolgában és újabb megmegtételre a tegnapi kijelentését, hogy a fegyverkezés szabályozásának a dolgát is el kell intézni Genuában.

A bolsevik program

A Csicsserin által előterjesztett bolsevik közgazdasági programot a politikai bizottság a Lloyd Georgejával együtt tárgyalta. Csicsserin programjának a következők a legfőbb pontjai:
1. Az adósságok felszámolása, beleértve azokat is, amelyek a régi irai uralom csinált és intézkedés a moratórium dolgában.
2. Az érintkezési viszony újrafelvétele Oroszországgal és a többi európai országok között.
3. Oroszország termelőképességének helyreállítása. Ennek biztosítása végett a bolsevik kormány hajlandó garantálni az idegen polgárok személyi és vagyonbiztonságát a határai között, azonban ragaszkodik a bolsevik kormány ama jogához, hogy az ipart a határain belül ellenőrizhesse és arra felügyeletet gyakorolhasson.

SZABADSÁG

The oldest established and largest Hungarian paper in the United States

Thirty first year. Published daily by
The Szabadság Printing & Publishing Co.
(An Ohio Corporation Dr. Andrew Cserna, President; G. K. Cserna, Secy.-Treas.)

Founded by: **KOHÁNYI**
Alapította: **KOHÁNYI TIHAMÉR**

DR. ANDREW CSERNA, Editor

Edited and Published at: Szerkesztőség és kiadóhivatal
700-710 Huron Road (P. O. Box 171) Cleveland, O.
Telephone: Bell, Main 3536. Central 1231.

ELŐFIZETÉSI ÁR: Az Egyesült Államokban és Kanadában egész évre \$6.00; félre \$3.00. Kintlőről egész évre \$10.00; félre \$5.00. — CLEVELAND, VÉRO-
SÁBAN egész évre \$8.00; félre \$4.00. — SUBSCRIPTION RATES: United
States and Canada one year: \$6.00; half year: \$3.00. — Foreign countries: one
year: \$10.00; half year: \$5.00. — Cleveland one year: \$8.00; half year \$4.00.

Entered at the Post Office Cleveland, O. and admitted for Transmission through
the mails as Second Class Matter.

Eastern Office: New York irodánk címe:
Room 603 Tribune Bldg., 154 Nassau St., New York.
Utzeltvezető: Joseph Horváth, Manager.

**D'ANNUNZIO IS
LEPIHEN MÁR**

"D'Annunzio cég."

A SZENT Sebástyén is a Tuz szerzője, Gabriele D'Annunzio, a költő, a drámaíró, a politikus és hadvezér, ezenkívül nagyszájú demagóg és hazafi, immár elhatározta, hogy visszavonul a közszereplés diestelen mezejéről és elvonul a magán életbe.

...messze, az emberektől távol, ahol virág nyílik, madár dalol a fán....
D'Annunzio valószínűleg a sokkal ígéretesebb kollégájára, az öreg Horaciusra gondolt, innét vette az ötletet, hogy véget vessen a lármának. Visszavonult ő is a jó falernumi mellett a tusculumi villába.

Tekintettel azonban arra, hogy D'Annunzióról van szó, aki nem igen veti meg a reklámot, a visszavonulás egyáltalán nem történik csendben. Ellenkezőleg. Nagy lármázás közepette történik.
D'Annunziók most jelent meg egy regénye. Notturmo címmel, ami közteljesítést kért. Lirai regény, talávszerű. D'Annunzio szereti a lírát és szereti a teleprezenseket. A Notturmo átvezet példányban fogott el, ami Olaszországban igen nagy szám.

Csendes elvonulástiban ír most egy vígjátékot, aminek Amarcanta lesz a címe. Nagyon csendben csinálja D'Annunzio ezt a vígjátékot. Külföldi újságírók és trombitások vannak csak, akik hírdetik, hogy most ez-nyag az a jelenet elkészült.

Csendes elvonulása ott lent Gardonában azonban nem gátolja meg őt abban, hogy újságírói mikédeszt is ne foglassa. Amerikai lapokkal költött szerződést, természetesen horribilis tiszteletdíj mellett, hogy iradalmról és színházról fog nekik cikkeket írni. Irodalmi mikédeszt közben azonban arra is ráerőlt a magyarázat, hogy nem ilyen csendben csinálja ezt is, senki se tud róla, hogy mi ruhákat komponáljon.

Mert, azt mondja a nagy Gabriele, ő tulajdonképpen most szabónak született. Amiben van is valami.
Egyen azért, egy újságíró előtt, aki abból a céltól látogatta meg a nagy költőt a napokban, hogy semmit se írjon róla, tréfásan "D'Annunzio cég"-nek nevezte magát.

Az én cégem, mondotta a nagy Gabriele, szállt minden a világon. Szállt körber, hízott állatok, költészet, bort, beszédek, szót, halmit, politikai tanácsot, szalmát, szénát, novellát, regényt, szindarabot, illatszert, zoldsgépet és latin elefelfogást.
Igy el Fiume egy-óri ura ott lent a csendes tengerparton.

Es kijelenti, hogy soha többet ebben az életben nem fog politika babérokra vágni. Kijelentette, hogy ezután csak a saját passziójának fog élni és nem a mások érdekeinek.

Azonban — s ez is mind erősebb formában tartja magát, tekintettel arra, hogy D'Annunzio nem kívánja a reklámot egyáltalán — akik közel állnak hozzá, azok tudják, hogy valami nagy dologra készül. Hogy mi lesz, ez a nagy dolog, azt természetesen nem árulja el — legyen valami titokzatos körülötte, az igazat az emberektől.

Akárhogy áll is a dolog, annyi bizonyos, hogy D'Annunzio ennek a mi zavaros, kulturával átáztatott, korcsított, ideges és nagyragyogó korunknak méltó gyermeke. Stílus érzéke mindig nagy volt és ezt az életét igazolja.

Hogy az irodalomtörténet hogyan fogja majd őt elkönyvelni, az nagy kérdés. Semmiestre sem úgy, ahogy ő elképzeli.

De annyi bizonyos, hogy a halála percéig beszélni fognak róta és — beszélni fog ő.

ÉLETBEN MARAD A MEGSEBESÜLT DETEKTÍVFŐNÖK.

DETROIT, MICH., ápr. 11. — Az orvosok kijelentése szerint mind jobban bíznak abban, hogy a banditákkal folytatott revolverharcbán megsebesült Edward H. Fox detektívfőnök életben fog maradni, miután sebért X sugárakkal megvizsgálták a megállapították, hogy a mellébe hatolt golyó nem sértette meg a tüdőt. Az egész rendőrség talpon van, hogy a lövöldözésben részt vett négy banditát kézre kerítsék. Idég hét gyanús embert tartóztattak le, de egyiknek személyazonosságát sem tudták megállapítani.

APRÓPÉNZ

Nehéz idők járása. — A drágaság pusztító utja.

Budapest, márc. 21.

MEGDÖBENVE vette a magyar közönség azt a hírt, hogy az entente tőlünk óriási hadisereget óhajt beszélni. Több milliárd arany-márkáról van szó, holott nem vagyunk képesek a magunk jövődelméből saját szükségleteinket fedezni. A költségvetésünk 120 milliárd hiányt állapított meg a törvényhozás. Ezt is csak papírpénzzel tudjuk ki egyenlíteni. Innét a nagy bankjegytorgalom, külföldi valuták rohamos felszökése, a drágaság, az inaség; szóval a közgazdasági csőd. Teljes lehetetlenség, hogy mi bármint is tudjunk más állammal adni. — Ilyen körülmények között nem tarthatjuk a követelést másnak, mint fenvegetésnek. Magyarország egy kifosztott nép hazája, mely életének fenntartásával nehéz küzdelemben áll. Tudják ezt Párisban és Londonban is jól. Hallgadjunk meg barátaink az oceanon túl is. Mi bizunk az Egysült Államok kormányában, hogy olyan humanus lesz és megment bennünket a végpusztulástól.

Mindenféle adóval olványvírva agyon vagyunk sújtva, hogy egyáltalán lehetetlen ezeket már emelni. A vagyonadót legnagyobb részt már befizette a lakosság. A leghetesebb most a forgalmi adó. Ezt csak ebben a hónapban emelték 1 1/2 százalékról 3-ra. A forgalmi adót minden egyes üzlet vagy átmeneti üzlet után tartozik fizetni. Egy ugyanazon tárgy, amíg a termelőtől a fogyasztóig vándorol, 3-4 kézzel megy át, utóhátról 9-12%-nyi forgalmi adót kellett utána leróni, ami annak módnekluli megdrágítását okozta. Ép oly nagy teher a kereskedelemben a 10%-nyi üvegvezetett luxusadó, amely azonban nem csak a fenyvesi cikkeket, de a minden napi életet is nyomja. A kávéházak, az éttermek luxusadó alá vannak vetve, ahol a vendég a már különben is igen drága étlap arányos meg 10%-t fizet. Ezzel, hogy a kávéházakban a reggelihez üveg luxussalval terhelve, de delután 12 óráig fogva már fizetni kell ilyet. Ezek a közvetett adók reál-kivál megdrágítják az életet, mert a kereskedők átbarították azt a kien-

sekre. — Még jobban sújti azonban a közönséget a közlekedési díjak 100%-os emelése. Ilyen még talán soha sem történt sehoh a világon, hogy t. i. egy napról a másikra megkétszereződtek az utidíjak. Március 20-án lépett érvénybe ez a módnekluli drágítás. Tessék venni, hogy most egy III-ik oszt. jegy ára Nógrád-Verőceire (45 kilométer) és vissza 140 korona és Győrbe 260! Az utazás ugyiszóval lehetetlenné vált. Vagy üzleti ügynek vagy valami családi eseménynek kell történie — házasság vagy halálözónák, hogy valaki beüljön a vasuti kocsiába. A teher szállítványok is kétszeres díjat fizetnek. Nem gooda, ha ilyen terhek mellett az árak mind megdrágultak. Ma Budapesten egy jobb minőségű férfi kalap 2000, egy ing 600, egy öltözöt ruha 10.000 korona. Egy pár cipő 1000 k. kezdődik. Fély, hogy nagyon sok és jóházbeli gyermek fog e nyáron meztelül járni!

Szorult szívvel várjuk a tavaszt, az új termést, mert akkor az élelmiszeik árak bizonyára lejjebb szállnak. A tavalyi termés igen rossz volt. Buza az meg termelt elég (mintegy 9 millió méterársza), de a tavaszi vetemények elszáradtak volt. Takarmányban is nagy volt a hiány. A gazdáknak el kellett tenni adni állataik egy részét, melyet nem tudtak kieleitelni. A kukorica drágább a búzánál, mert is a hízalás lehetősége ki lesz zárva. Innét a zsír retentenes áremelkedése (ma kilója 175 koronán!). A tej literje Budapesten 20 k. Kis gyermekek e végett alig lehet felnevelni. A halandóság közütk irtozatos. Több mint fele a kisdeteknek elvész. — Így néz ki ma Magyarország, ez a hajdan mézel folyó Chanaan!

Mindazonáltal nem csüggedünk. Nemzetünk fenntartó színt erősebb lesz a hajókna. Megküzdünk velük. Csak az egyetemes álljon helyre köztünk, hogy vállvetve láthassunk neki a regeneráció nagy munkáját. Én hiszek a jövőben. Majusban össze fog újni az új Nemzetgyűlés, melytől komoly és organikus teljesítmény várunk. Félre a viszály: tartssuk össze és dolgozzunk!

Pázmány Dénes.

**IZZY ÉS MOE
A DETEKTÍVEK**

A ravasz szárazak.

NEHEZ az élet. Hogy egy ilyen szegény detektívnek mennyi mindent kell kitálatnia, hogy megszolgálja a fizetését, az szinte hihetetlen.

Különösen a száraz detektíveknek.
Izzy Einstein és Moe Smith azonban azok közé a száraz detektívek közé tartoznak, a kik egyrészt nem riadnak vissza a nehéz munkától, másrészt pedig értik a módját, hogyan kell az áldozatokat lépre csalni, hogyan kell lefűtelni ama rossz embereket, a kik visszaadnak a prohibíciós törvénynek.

Meg is lesz a jutalmuk bizonyosan.
Izzy és Moe tegnap nagy kirándulást rendeztek ketten a Vastead-féle törvény megsértői ellen. Meglátogattak New Yorkban huszonhat szoflant, ahol állítógat csak "soft drink"-et lehet kapni, annak, aki nem ismerő. Aki nem ismer a járást, aki nem tudja a jelszót, De snapszót kezdve francia pezsgőt mindent kaphat az, aki a telti tulajdonosokkal rendelkezik.

Izzy és Moe nem csak úgy akarkógyan csinálták ezt a kirándulást. Nem. Szakszerűen. Mindig más és más maszkot csináltak maguknak, melytől betértek volna valahová. Mindig a környezethez alkalmazkodva, stílusos kosztümben.
Igy például az Amsterdam ávenus egyik szalonjában mint fény becsiplett üzletemberek jelentek meg.

Hogy tetszett nekik tegnap este az a beszéd a bankellen? — kérdezte Izzy Moe-t.
— Nem tetszett egyáltalán. Nagyon száraz volt.
— Bártender mosolygott.
— Mit akartok tenni?
— Tudod.

A bártender tudta. Bron-tólta a holdvilágnál készült pálinkát a kis poharakba. Izzy és Moe azonban nem a szájukba öntötték a nedvet, hanem az egyenesen erre a köztra magukkal hozott kis üvegekbe. A bártendernek látva maradt a szája. Csak a hirtől zárt mély hallgatással.
Tuné egy percz fordulatlan a Bron-ba mentek a száraz detektívek.
Itt már mint korszakok jelentek meg, sörög kabátban cünderben.
— Ki nem állhatom ezeket a vasárnapi temetéseket, mondotta Izzy, malett a bárköz közlekedés. Nem szeretek vasárnapi dolgozni.
— En se, mondotta Moe.
— De meg én se, mondotta a bártender. Szerettem volna kimenni ma délután megnézni a baseballt, de a gazdám nem akar elengedni.
Közben megjelentek az italak.
— Óh, mondotta Moe, én biztos vagyok benne, hogy el fog engadni. Gyere velem.
— Es megmutatta a bártendernek a csillag detektív jelvényét. Tekintettel arra, hogy a tulajdonos nem volt ott, "dészt hagyta hátra a számarát."
Izzy és Moe különben azt mondja, hogy egyáltalán semmi nehézséget nem okozott nekik az, hogy a szalonokban pálinkát kaptakjanak.
— Es micsoda rongy anyagot adnak, mondja Izzy. Rongyabb kotylalékok életemben nem láttam.
— Csak egyetlen egy olyan szalon találtunk, ahol a bártender, mikor pálinkát kértünk tőle, felkapott egy üres üveget és hozánk akarta vágni. Elgondolható, milyen megdöbbenéssel távoztunk.
— Ez azonban nem zárja ki, hogy még vissza ne térjünk egy olyan helyre, ahol nem kaptunk szeszestalt. Csak más kosztümben megyünk.

LONDON, ápr. 11. — A szikratávíró kezelőnek tervezett sztrájkja azzal a veszéllyel fenyeget, hogy lényegesen befolyásolni fogja az atlanti tengeri nagy személyszállító hajók-elindulását.

GYÁRI ROBBANÁS FOLYTAN 24 HALOTT, 10 SEBESÜLT.

BERLIN, ápr. 11. — Huszonhárom francia katona és egy német előmunkás életét vesztette s tizen megsebesült a tegnapi robbanásnál a Huetton olvasztógyárban Gleiwitz közelében, Felső-Sziléziában.

PÉNZKÜLDÉS

HAJÓJEGYEK
KÖZJEGYZŐI ÜGYEK
BANKBETÉTEK

American Union Bank

Németh János
ELNÖK

Fouzlet-
10 East 22nd St.
Fiók-
1597 Second Ave
A bankpalotában - New York City - Corner 83rd St

**Szerkesztői
üzenetek**

P. J. Radford, Va. Levelére erdemben a clevelandi Athleta klub vezetősége válaszol.
R. J. Cudahy Wis. Hadifoglalt nincsenek de sokan vannak az internálótáborokban és börtönökben. A Magyar Vöröskeresztnek nincs amerikai osztálya, érdekeit a washingtoni magyar követség képviseli.

P. E. Athabaska, Alta. A fácánfeleknek 72 faját ismerik. Kaukázusból kerültek Görögországba, utóbb Magyarországra, ahol vad szarványként is találhatók. Angliába csak később vittek be. Amerikába Magyarországról és Angliából is hozták s valóban nehéz megállapítani, hogy az itteni fácánok magyar vagy angolországi származásúak-e. Teljesen igaz van, hogy Alaskában nem hozhatók forgalomba az eskümoók elefantsonotokat, rozsmár-agyarak a helyes fordítás.

I. G. Daisytown, O. A szállítás költsége annyira változó, hogy ezt megközelítőleg sem lehet megállapítani, a vám is teljesen az értéktől függ. Ha jó címbalont kap, ezeket szívesen viselhetik.

A. G. Izelin, Pa. Minden nagyobb patikában megkapja eredeti aron, a kisebb patikák meghozatják, ha megrendel.

A. L. Akron, O. Sajnos nincs rá semmi alap. Az ottani egyeteket, ismerőseit és rokonait kérje, hogy segítsék, a konzultus esetleg szereshet valami kedvezményt.

K. J. Cleveland, O. Érdeklődünk, jelenleg nincs.

**Mindig a legolcsóbban
Mindig a legpontosabban
Mindig a leggyorsabban**

intéznünk el bármilyen reánk bízott ügyet, legyen az pénzküldés, kibocsátás, hazaszállítás, betéti, pénzbevitel, ányaközjegyzés.

MINDIG HOZZÁNK IRJON VAGYI JOJON SZEMÉLYESEN!
RUTTKAY JENŐ BANKHÁZA
106 AVENUE B,
NEW YORK
Közel 20 éve áll fenn.
— A Magyarok legkedveltebb Bankháza Amerikában. —

KERESTETIK

azon magyar munkás, aki még nem gondoskodott a maga biztonságáról és családja jövőjéről. Lépjén be tagnak az AMERIKAI MAGYAR SEGÉLYŐ SZÖVETSÉGBE, ahol heti betegsegélyt, családjai részére pedig 1000 DOLLAR HALÁLESETI ÖSSZEGET. Nők és gyermekek is beletérhetnek. Beállási díj 2 dollár, havidíj korszerint. Cím:

Amerikai Magyar Segélyő Szövetség
1412 State St., Bridgeport, Conn.

MI A BAJ?

Miért huza léptét?
Miért éri magát "fél halottnak"?
Miért csügged el és miért elégedetlen, amikor mások élvezik az életet?
Azért, mert szüksége van "új élet engedélyre". Lehet hogy vére tisztátalan, gyomra nem működik rendesen, vagy a máj és vesének van valami baja.

SZIKRATÁVÍRÓKEZELŐK SZTRÁJKRA KÉSZÜLNEK.

LONDON, ápr. 11. — A szikratávíró kezelőnek tervezett sztrájkja azzal a veszéllyel fenyeget, hogy lényegesen befolyásolni fogja az atlanti tengeri nagy személyszállító hajók-elindulását.

GYÁRI ROBBANÁS FOLYTAN 24 HALOTT, 10 SEBESÜLT.

BERLIN, ápr. 11. — Huszonhárom francia katona és egy német előmunkás életét vesztette s tizen megsebesült a tegnapi robbanásnál a Huetton olvasztógyárban Gleiwitz közelében, Felső-Sziléziában.

JUVITO tiszta növény tea
a természet ajándéka, mely egészségére vigyáz. Kitisztítja a vért. Rendbe hozza a gyomrot, májt, vesét és beleket. Tiszta természetű növény, gyökér, virág, levél és horgó csodálatos összetétele ez a nagyserű orvosság, hogy gyógyítsa a betegéket. Kaphatja a JUVITO szert mint teát, forrón lefekvés előtt, vagy TABLETTA alakban, evés utáni használatra. MINDEN MEGBEHÁTÓ HATÓ GYÓGYSZERTÁRBAN vagy ha ott helyben nem tud beszerezni, küldjön 50c vagy \$1 összeget (kis vagy nagy doboz) Növény tea vagy Növény tablettaért) a Bielek Mfg. Co.-hoz, 968 Liberty Ave., Pittsburgh, Pa.

Fizes meg a ne

Az idegen j... javasolja... hogy ilyen

TELJES... Csak azuta lefoglalt...

WASHINGTON... Thomas W... jatak állon... utahi demok... javasolt... ma heteriz... a részletek... az idegen... ket a szove... boru kito... még mind... vissza. Há... dollár érte... az idegen... a gondnok... los kimutat... vában adta...

Mikor legesen... Miller nag... terület nag... gazdasági... ez ország... nősen pedig... hatalmak... Ez a lefog... nagy jelent... a vitás ké... senél is... igényeket... gál szemé...

Ezeknek... szembet... teke 415,000... Porter-féle... rendelkez... foglalt ide... mi intézké... addig, mi... nem tett... követelmé... vak gondn... vasolja, h... megfelelő... nia, melyn... megfelelő... elrendezh...
Többfé... van, mit... nak. Német... azoknak... követelés... a német k... most kiná... lendett m... tévesztés... ugyananny... nem köny... kobozna... Ezenkívül... mányak... tengeren... és vagyon... a németek... rilis bíka...

King... jára, hogy... is foglalt... vagyont... noka az... lefoglalt... land Berz... május 27...

PHILADE... Haynes... ügyelő... szedében... országban... van a szar... sértéséből... a törvény... ségre kéri... az a per... tők befiz... tetsképp...

A büro... dotta Hay... felszer... szeg, ami... voltatt... tartatni...

EMBERÖL... BAJBA KE...
CHICAGO... "Sailor" F... lyu birkoz... verkedése... mikor egy... tette, a r... maga jelen... gen. Beis... volt a szalo... kedés lefo... hogy abb... részt vett... után Abrah... lövésnek... toztatták... alá helyez...

JOHNSON'S
Belladonna
PLASTER

A Belladonna biztos enyhítést hoz. Ez a leírású állásodó, mely egy pompás toroknak, a mellre, oldal és hátrafára elhelyezhető. Mind hamarabb használja, annál hamarabb érkezik meg fájdalma.

Kérje egygyermekesétől.

Johnson & Johnson
NEW YORK, U.S.A.

Ha mellkasa fá... — ha nehéz a munka, ha ál... dós fájdalmak állandóan ny... morrusságos érzetet keltenek... ragasszon fel Johnson's Bello... donna tapaszt s azonnal job... ban érez.

King... jára, hogy... is foglalt... vagyont... noka az... lefoglalt... land Berz... május 27...

PHILADE... Haynes... ügyelő... szedében... országban... van a szar... sértéséből... a törvény... ségre kéri... az a per... tők befiz... tetsképp...

A büro... dotta Hay... felszer... szeg, ami... voltatt... tartatni...

EMBERÖL... BAJBA KE...
CHICAGO... "Sailor" F... lyu birkoz... verkedése... mikor egy... tette, a r... maga jelen... gen. Beis... volt a szalo... kedés lefo... hogy abb... részt vett... után Abrah... lövésnek... toztatták... alá helyez...

Fizessenek meg elsőb a németek

Az idegen javak gondozója azt javasolja, a kongresszusnak, hogy ilyen törvényt hozzon.

TELJES MEGFIZETÉST!

Csak azután adják vissza a lefoglalt magánvagyonot.

WASHINGTON, április 11. Thomas W. Miller, az idegen javak állami gondozója, King utahi demokrata szenátor által javasolt szenátusi felszólításra ma betérésztette a szenátushoz a részletes kimutatásait azoknak az idegen javaknak, amelyek a szövetségi kormány a háború kitérősekor lefoglalt és még mindig nem szolgáltatót vissza. Háromszázötven millió dollár értékű képviselnek ezek az idegen vagyonok, amelyekről a gondnok az utolsó hivatalos kimutatás 1919 február havában adta ki.

Igaz, a címek körül manapság egy kis baj van. Valamikor nagy ur volt már a tekintetes ur is, nagyságos ur pedig csak a fejedelem, meg egynehány magasállású papi méltóság volt. Vidéken a tekintetes ur még a háború előtt is nagy ur volt, nagyságos ur azonban már mindenki lehetett, akár a városban, akár a falun, ha megfizette.

A forradalmak után azonban annyi méltóságos ur támadt, hogy ma már egész bátran elmondhatjuk, hogy majdnem minden második ember méltóságos ur. Ennek is meg vannak a maga gazdasági okai. Az állam nem nagyon tud fizetni és bizony az embereinek felkötök az álluk, de kárpótolja őket a címekkel.

Soha annyi címet nem adományoztak, mint mostanság. Ez a címvilág kezdte az első forradalom. Az is természetesen volt, egészen új emberek, egészen új társadalmi osztályok kerültek fel, akik eddig ki voltak zárva a hatalomból és éppen ezért éhecsk voltak rá. A forradalom utának nem volt könnyű a hatalom megszerzése, tehát mindazokat, akik segítettek őket, meg kellett jutalmazni. Ez volt a méltóságosok első rohama.

De a hatalmat meg is kell tartani. Mindazokat a tisztviselőket, akik nem amerikaiak, hanem szolgálták az új rezsimet, szintén elismeréssel kellett illetni. Minden hivatalban hullott a rendjel, kitüntetések zápora, de ez leginkább a rendőrségen volt észlelhető. Mintha a mennyből minden csillaga lepotyogott volna a rendőrtisztek gallériájára, egyszerre elütköz a segédfogalmazók és fogalmazók, minden rendőrtisztviselőből előtörténő kapitány, tanácsos, főtanácsos lett.

A hatalom új urai dédelgették a kárhatalmat, hogy uralmukat minél tovább biztosíthassák. Valamikor minden osztály élén egy vezető és egy helyettes állott. Az első forradalom találta ki, hogy főkapitány is lehet több, illetve főkapitányi címet adhatnak egy esomé megbízható embernek, ugyanígy egy esomé főkapitányhelyettesi, dektívfonóki állást kreáltak.

King szenátornak arra a vádjára, hogy még a békekötés óta is foglaltak le német magánvagyonot, az idegen javak gondnoka azt feleli, hogy az utolsó lefoglalt vagyon Grover Cleveland Bergdölle volt, mit 1921 május 27-én foglaltak le.

Szárasság jövedelme
A prohibíciós felügyelő szerint a törvénysértők sok pénzt juttatnak a kincstárba.

PHILADELPHIA, ápr. 11. — Haynes, a szárazsági főfelügyelő egy banketten tartott beszédében kijelentette, hogy az országnak nagyon szép haszna van a szárazsági törvény megsértéséből. Azt a tíz milliót, amit a törvény adminisztrációs költségeire kértek, jóval felülhaladja az a pénz, amit a törvénysértők befizetnek a kincstárba büntetésként.

A büntetések összege, mondtotta Haynes, legalább két és félszer akkora, mint az az összeg, ami ahhoz kell, hogy a Volstead törvényt be lehessen tartatni.

EMBERELÉS VADJA MIATT BAJBA KERÜLT BIRKOZÓ.

CHICAGO, ápr. 11. — "Sailor" Friedman könnyűsúlyú birkozó, akit a vasárnapi veredéssel kapcsolatban, a mikor egy ember életét vesztette, a rendőrség keresett, maga jelentkezett a rendőrségen. Beismerte, hogy jelent volt a szaloban, ahol a veredés lefolyt, de tagadja, hogy abban egyáltalában részt vett volna. Kihallgatásán után Abraham Rubin agyonlövéseinek vádjá alatt letartóztatták. A bírő \$10,000 alá helyezte.

PUSZTIT A CIMKÓRSÁG A MAGYAROK KÖZÖTT

A MÉLTÓSÁGOS ÉS KEGYELMES URAK

A Szabadság budapesti levelezőjéről

A CIMKÓRSÁGOT már a régi magyar irók is osztorozták. Amerikában, a demokrácia hazájában, ez mindenestre nagy bűn. Európában azonban még mindig sokak adnak a méltóságokra, de különösen Magyarországon, ahol a forradalmakból kiábrándulva, hozzáláttak a te kintélek helyreállításához, a formák szigorú betartásához és ami ezzel együtt jár, a titulusok pontos betartásához.

Igaz, a címek körül manapság egy kis baj van. Valamikor nagy ur volt már a tekintetes ur is, nagyságos ur pedig csak a fejedelem, meg egynehány magasállású papi méltóság volt. Vidéken a tekintetes ur még a háború előtt is nagy ur volt, nagyságos ur azonban már mindenki lehetett, akár a városban, akár a falun, ha megfizette.

A forradalmak után azonban annyi méltóságos ur támadt, hogy ma már egész bátran elmondhatjuk, hogy majdnem minden második ember méltóságos ur. Ennek is meg vannak a maga gazdasági okai. Az állam nem nagyon tud fizetni és bizony az embereinek felkötök az álluk, de kárpótolja őket a címekkel.

Soha annyi címet nem adományoztak, mint mostanság. Ez a címvilág kezdte az első forradalom. Az is természetesen volt, egészen új emberek, egészen új társadalmi osztályok kerültek fel, akik eddig ki voltak zárva a hatalomból és éppen ezért éhecsk voltak rá. A forradalom utának nem volt könnyű a hatalom megszerzése, tehát mindazokat, akik segítettek őket, meg kellett jutalmazni. Ez volt a méltóságosok első rohama.

De a hatalmat meg is kell tartani. Mindazokat a tisztviselőket, akik nem amerikaiak, hanem szolgálták az új rezsimet, szintén elismeréssel kellett illetni. Minden hivatalban hullott a rendjel, kitüntetések zápora, de ez leginkább a rendőrségen volt észlelhető. Mintha a mennyből minden csillaga lepotyogott volna a rendőrtisztek gallériájára, egyszerre elütköz a segédfogalmazók és fogalmazók, minden rendőrtisztviselőből előtörténő kapitány, tanácsos, főtanácsos lett.

A hatalom új urai dédelgették a kárhatalmat, hogy uralmukat minél tovább biztosíthassák. Valamikor minden osztály élén egy vezető és egy helyettes állott. Az első forradalom találta ki, hogy főkapitány is lehet több, illetve főkapitányi címet adhatnak egy esomé megbízható embernek, ugyanígy egy esomé főkapitányhelyettesi, dektívfonóki állást kreáltak.

King szenátornak arra a vádjára, hogy még a békekötés óta is foglaltak le német magánvagyonot, az idegen javak gondnoka azt feleli, hogy az utolsó lefoglalt vagyon Grover Cleveland Bergdölle volt, mit 1921 május 27-én foglaltak le.

Szárasság jövedelme
A prohibíciós felügyelő szerint a törvénysértők sok pénzt juttatnak a kincstárba.

PHILADELPHIA, ápr. 11. — Haynes, a szárazsági főfelügyelő egy banketten tartott beszédében kijelentette, hogy az országnak nagyon szép haszna van a szárazsági törvény megsértéséből. Azt a tíz milliót, amit a törvény adminisztrációs költségeire kértek, jóval felülhaladja az a pénz, amit a törvénysértők befizetnek a kincstárba büntetésként.

A büntetések összege, mondtotta Haynes, legalább két és félszer akkora, mint az az összeg, ami ahhoz kell, hogy a Volstead törvényt be lehessen tartatni.

EMBERELÉS VADJA MIATT BAJBA KERÜLT BIRKOZÓ.

CHICAGO, ápr. 11. — "Sailor" Friedman könnyűsúlyú birkozó, akit a vasárnapi veredéssel kapcsolatban, a mikor egy ember életét vesztette, a rendőrség keresett, maga jelentkezett a rendőrségen. Beismerte, hogy jelent volt a szaloban, ahol a veredés lefolyt, de tagadja, hogy abban egyáltalában részt vett volna. Kihallgatásán után Abraham Rubin agyonlövéseinek vádjá alatt letartóztatták. A bírő \$10,000 alá helyezte.

A tisztviselők nem nagyon ellenétek az előléptetéseket, igaz, hogy azóta egy kissé haragszanak már az első forradalomra, de még egyik sem tette le az a rangját, a melyet az első forradalomtól kapott.

Azután jöttek a kommuniszták. Ekkor egészen más kintételek voltak érvényesek, akkor azért versenyeztek az emberek, hogy kinek van a jobb szakszervezeti igazolványa. Egy-egy régi szakszervezeti igazolványért ezreket adtak.

Közben Szegeden megalakult az ellenkormány, miniszterekkel, államtitkárokkal. Ott is volt néhány kormányválság, a miniszterek számai folyton szaporodtak. Amikor a restauráció elkezdődött, a meggyezés első pontja az volt, hogy a régi miniszterek és államtitkárok megtarthassák címeket. Így ma is kegyelmes Abraham Dersó, az októberi forradalom államtitkárja, aki azonban Szegeden miniszterelnök volt. Bárony Elemér, törvényhatósági biztossági tag, aki a nejpótlói miniszterium tisztségét vállalta az ellenforradalmi kormányban. De csak ezért méltóságos Gömbös Gyula is, aki lent hadügyi államtitkár volt, sőt innen datálódik Eckhard Tibor méltósága is, aki most csak osztálytanácsos, lenn azonban mint kormánybiztos működött.

A kormánybiztoság különben nagyszerű ügy volt a méltóságos címek megszerzésére. A kommun után igazi kaosz uralkodott, minden csekély ügy elintézésére egy-egy kormánybiztos küldték ki. Az illető a munkáját elvégezte, visszatért rendes foglalkozásához, de örökre megmaradt neki a méltóságos cím.

Annak idején volt néhány puceis is, erőszakkal átvette az egyik kormány a másiktól a hatalmat, így lett Erkei és Csilléri kegyelmes ur.

Voltak egy napos miniszterek is. Egy miniszter csak azért neveztek ki egy napra miniszternek, hogy a békét aláírja. A címe természetesen megmaradt és azóta is büszkélkedik vele.

A méltóságos és kegyelmes urak bevonultak a faluba. Mint a politikában mostanság, a politikában is a csizma berontott a parlamentbe és a szíma viselőiből államtitkárok, miniszterek lettek. Egyik-másik államtitkár valóban olyan érdekes és kalandos múlttal díszelkedhetik, a melyet eddig csak Amerikában futottak meg az emberek. Természetesen akadnak kedélyes figurák is, a komoly emberek között, mert bármilyen pártállású is legyen valaki, nagyatyái Szabó István komoly értékéből

Paizs ödön.

nem lehet levonni semmit sem.

Humoros kegyelmes ur volt Oláh Dániel, akit azért tettek meg kegyelmes urnak, mert az ántant munkásombert követelt miniszternek.

A legkedélyesebb eset pedig sokorópátkai Szabó István miniszterének a története. Szükség volt egy Szabó Istvánra, hogy a külföld Nagyatádra gondoljon és Sokorópátkai ennek köszönheti, hogy most már örökre kegyelmes ur maradt.

Természetesen ezeket a címeket és rangokat főleg az asszonyok szokták tubesulni, viszont azonban egynehány nagyszerű esetre emlékeznek vissza a politikában, amikor a cím nem kábitotta el az asszonyokat. Az első igazi demokrata kegyelmes asszony Vázsonyi Vilmosné volt, aki nem változott meg, amikor az ura miniszter is lett, ugyanilyen szerényen viselkedett a szocialista Garami Ernőné, ugyanúgy élte szerény életét Huszár Károlyné is családijával együtt. Nagyatádi Szabó István és sokorópátkai Szabó István feleségeiknek az életben nem történt semmi változás. Továbbra is szűfalujukban maradtak, úgy dolgoztak, mintha az uruk meg mindig a földet turná.

A Szabadság olvasói mindenesetre megkérdélezhették tőlem, hogy mindezeket miért mondom el, milyen aktualitása van ezeknek a furcsaságoknak. A helyzet ugyanis az, hogy ugyilatszint a kormány véleménye szerint meg mindig nincsen elég méltóságos ur. Most kívántak egy új méltóságot, Gazdasági fotanácsos a címe, paraszok és kereskedők kapták. Az első kitüntetés azonban Folksházy Lajos alpolgármesteré, aki így lett méltóságos.

Legyünk őszinték. Megvan annak is az oka, hogy egyszerre miért volt szükség erre az új méltóságra. Az iparosoknak és kereskedőknek nagy befolyásuk van, de viszont eddig nem lehetett nekik valami könnyen méltóságot ajándékozni. A kormány belátta, hogy szükség van az ő jutalmazására is. Igaz, hogy nem volt nehez ezt kikutni, hiszen eléggé forszírozták.

Még talán egyet. El lehet árujni talán azt a titkolt, hogy az időpontot azért választotta így ki a kormány, mert közelednek a választások és bizony ilyenkor egy kormányelnök nyugodtan szereti lehajtani álomra a fejét. A miniszterek álmai fölött pedig legéberebben mindig az ujjonnan kinevezett méltóságosok szoktak öröködni. A fáma azt mondja, hogy sok ilyen örzőangyal fog születni a közel jövőben.

Paizs ödön.

RADIOPHONE ÁLLOMÁS ELSŐ ÁLDÓZATA.
DETROIT, MICH., ápr. 11. — Homer P. Crane, aki Royal Oak-on, Detroit külvárosában lakik, radio-phone állomás felszerelése közben hozzáért a huzalhoz, mely erős áramú villamos vezetékkel jött érintkezésbe s az áram agyonstította. Ez az első halálos balcsét Detroitban a radio-felszerelések bevezetése óta.

EGY TÜZÖLTŐ MEGHALT, 4 MEGSERÜLT, 5 HIÁNYZIK.

NEW ORLEANS, ápr. 11. — Egyik tüzöltő életét vesztette, négyen súlyos sérülést szenvedtek, míg öt tüzöltő egyelőre hiányzik az Elks' Club otthonának oltásánál. A lángok teljesen elpusztították a klub 800,000 dolláros épületét.

ÁLTALÁNOS SZTRÁJKOT AKARNAK PORTUGALIÁBAN

LISSZABON, ápr. 11. — Portugáliában országos általános sztrájkot hirdettek a tartóztatás ellen. Idéig azonban, ug' látszik, nem valami nagy lelkesedéssel fogadják azt a munkások körében.

Beállított a tavasz a fővárosba

Szalmakalapok és Palm Baech ruhák igazolják, hogy már tavasz van Washingtonban.

MI MEG NEM LÁTJUK.

A kongresszusi urak sem mindig hiszik el ám.

WASHINGTON, április 11. Mielőtt Charles S. Thomas colorádói szenátor nyugugalomba nem vonult: ő volt az Egyesült Államok kongresszusának általában ismert időjelzője. Mikor beköszöntött az ősz első fagyos napja: a szenátor mindig feltette kopasz fejére a maga vasszurke kis sapkáját. Mikor pedig e sapka nélkül jött be a gyűlésterembe: a hirlapírók rohantak távirókészülékük hez, hogy hírlí adják az egész országnak, hogy a tavasz hivatalosan megérkezett. Most azonban, hogy Thomas szenátor már nyugugalomba vonult, mások pályáznak a helyére a tavasz hírdetői. A mai nap bizonyosságot ennek. A meleg 90 fokos felült volt és az utcákon nem csak az urholgyek, hanem a kongresszusi urak is egészen tavaszi, sőt nyári ruhákban járkáltak. Underhill sommervillei, Mass., képviselő igazolta kerületének nevével panama kalapját a kezében vitte, amit a kongresszusi képviselő Palm Beach ruhában jelent meg a gyűlésen. Little kansasi képviselő kábitja még a Palm Beach ruhánál is világosabb színű volt, de a nadrágja sötét. Csak Burke pennsylvaniai képviselő nem akarta elismerni, hogy a tél elmúlt: fekete szalonkabinában, selyembetűzésben, meg fekete selyem mellényben, fekete esztkos mintájú nadrágban jelent meg: sőt meg a nyakkendője is fekete volt, ugyisint a felöltője is. Pedig a a jelöltje Pennsylvania államnak a szenátori állásra.

A Szabadság olvasói mindenesetre megkérdélezhették tőlem, hogy mindezeket miért mondom el, milyen aktualitása van ezeknek a furcsaságoknak. A helyzet ugyanis az, hogy ugyilatszint a kormány véleménye szerint meg mindig nincsen elég méltóságos ur. Most kívántak egy új méltóságot, Gazdasági fotanácsos a címe, paraszok és kereskedők kapták. Az első kitüntetés azonban Folksházy Lajos alpolgármesteré, aki így lett méltóságos.

Legyünk őszinték. Megvan annak is az oka, hogy egyszerre miért volt szükség erre az új méltóságra. Az iparosoknak és kereskedőknek nagy befolyásuk van, de viszont eddig nem lehetett nekik valami könnyen méltóságot ajándékozni. A kormány belátta, hogy szükség van az ő jutalmazására is. Igaz, hogy nem volt nehez ezt kikutni, hiszen eléggé forszírozták.

Még talán egyet. El lehet árujni talán azt a titkolt, hogy az időpontot azért választotta így ki a kormány, mert közelednek a választások és bizony ilyenkor egy kormányelnök nyugodtan szereti lehajtani álomra a fejét. A miniszterek álmai fölött pedig legéberebben mindig az ujjonnan kinevezett méltóságosok szoktak öröködni. A fáma azt mondja, hogy sok ilyen örzőangyal fog születni a közel jövőben.

Paizs ödön.

Fül és haj kvalifikál

Azokat reszesítik előnyben, a kiknek vörös a haja és nagy a füle.

NEW YORK, ápr. 11. — Vörös haj és nagy, előlő fül, a hadiflotta rádió iskolájában nem hátrány, mint ahogy az ember az első pillanatra gondolná, ha nem előny.

A rekrutáló hivatal hirdetését adott ki a napokban, amelyben sazoitven jelentkezőt keres, akik a flotta rádió iskolájának növendékei legyenek. Ennek a hirdetésnek a kapesán került forgalomba a fentemlített megállapítás.

A rekrutáló hivatal emberei azt mondják, hogy akinek vörös a haja, az rendszeren figyelmes, pontos és eszes. A nagy fül pedig alkalmasabb arra, hogy felhangolja valaki a készüléket, mint a kis fül.

UJABB 1152 KATONA VAN UTBAN HAZA A RAJNÁRÓL.

KOBLENZ, ápr. 11. — A Németországban levő amerikai megszálló csapatból újabb 1,100 ember és 52 tiszt mondott bucsút Európának s a Cantigny gőzösen elhagyták Antwerpen. Ugyanazon a hajón utazik 85 katonafeleség és 28 gyermekük is.

A most hazatérő csapat az első brigád állomáshelyén szolgált, beletartozik az 56-ik

Garantáljuk,
Hogy páncélzárad megállítását olyan árfolyamon fogjuk elismerni, mint árfolyam a lapban péncérek bevezetése napján hirdette van.

Mai árfolyamaink a következők:
1000 magyar kor. \$ 1.32
1000 osztrák kor. \$ 0.17
1000 csehlovák k. \$ 20.50
1000 jugoszláv k. \$ 3.40
1000 román lei \$ 7.50

Arkedvezmény nagyobb összegűknél.
Hajójegyek az összes vonalakra.

6 koronás magyar váltó-
leaszélyeg 100 drb \$2.00.
Tejon költségjegyzékért!
MAGYAR AMERIKAI BANK
2108-ik utca sarok!
(108-ik utca sarok)
— Állami felügyelet alatt! —
m. n. áll.

The Borden Company

Tudja meg a magyar anya, hogy mi mindenre használhatja a Borden's Eagle Milket

Ezernyi és ezernyi magyar anya neveli fel gyermekeit Borden's Milkkel, de soha se tudja meg, hogy mi mindent készíthet ugyanezzel a tejjel.

Ha Ön kávéval fogja inni, nagyszerűnek találja.

Rájön arra, hogy pompás süteményeket és deszerteket készíthet vele. Ha ön ir a Borden Company-nak egy szakácskönyvet, melyben a Borden's Eagle Milkkel készíthető kitünő éledelek vannak felsorolva, szívesen és ingyen küldjük el.

Borden's Eagle Milknek a háztartásban való használata mindnyájan egészségének javára lesz. Ugyanazon kiváló táperők, melyek az egészségre nézve oly kedvező hatásúvá teszik az Eagle Tejet és oly kitünő tápanyagok a fejlődő gyermekek számára, ugyanezen anyagok egyformán használnak a felnőtt férfiak és nőknek. Ez a tej különösen jó oly gyermekeknek, kik már nagyok a szopós üveghez, de még mindig szükségük van a Borden's Eagle Milk egyszerű táperékére. — Gyermekek, két, három és négy évesnél följebb a legjobb, ha napi élelmük egy része azokból az izletes és tápláló étkekből áll, melyeket a Borden's Eagle Milkkel könnyen elkészíthet.

Önök többet kellene erről tudnia. Nem küldén Ön be nekünk az alanti szelvényt helyesen kitöltve, hogy ismertető könyvecskéket elküldhessük Önnek teljesen INGYEN?

Az Ön kereskedője állítja Ön Borden's Eagle Milkkel. — jegyezze meg a kávéra rajzát és mást ne fogadjon el.

THE BORDEN COMPANY
350 MADISON AVENUE,
NEW YORK.

SZELVÉNY

Jelölje meg, milyen könyvet kíván.
UTASÍTÁS A BABY RECEPT KÖNYV TAPLALÁSHOZ. KÖNYV KÖNYV

Név _____
Cím _____
Hungarian

ambulance század, az 57-ik mezési csapat és az ötödik kórházi század, a 63-ik motor gyalogezred harmadik zászlószállító század, a 20-ik élel-
Ezzel a rajnaparti csapatok száma összesen 2,600 emberre csökkent le.

Rinsó

Használjon eleget, hogy tartós szapanos vize legyen.

Hagyja vezettetni magát a lugosvizitől
Ha ez ellányul, mikor a ruhát behelyezi, az azt jelenti, hogy kevés Rinsót használt.

Csak a nagyon piszkos részt dörzsölje.
Egyedül a nagy, tartós Rinsó habban való áztatás felosztítja a legpiszkosabb részt is, hogy a fonalt is megrongálja. Csak az igen piszkos részt kell dörzsölni. Ehhez használjon egy kis száraz Rinsót.

Rinsó a tökéletes szappan helyettesítő a családi mosásnál.

Használja szabadon. Ez az egyedüli szappan, amire önnek szükség van.

Rinsó a rendes családi mosást oly könnyen végzi, mint a Lux a finom holmik mosását.

MEGJEGYZÉS: — Nagyon kemény vízben 1 1/2-től 2 csomag Rinsót kell minden tekni vízhez: agni, hogy dus, tartós habot kapjunk, mely minden piszkot felold.

növény tea
vigyáz. Kitisztítja a vért és beleket. Tizenhat ter-
oggyitása a betegeseket. Kap-
rom lefekvés előtt, vagy
atra. MINDEN MEGBIZ-
ott helyben nem tudja
et (kis vagy nagy doboz)
Bielek Mfg. Co.-hoz, 968

valami baja.

valami baja.

valami baja.

valami baja.

valami baja.

MI UJSÁG A SZÜLŐFÖLDÖN?

MAGYAR TUDÓSÍTÁSOK

BUDAPESTI JELENTÉSEK

ÓHAZAI UJSÁGHIREK

Betiltják a shimmy-t

Alkonyul a shimmy napja. — "Itt nincs jazz-band zenekar." — A pécsi államrendőrség rendelete.

BUDAPEST, márc. 22. — (A "Virtuosa" tudósítása.) Csónka-Magyarországunkba is eljutott a shimmy, az a mindennek, de táncnak legkevésbé sem nevezhető grotesk testficam és nálunk is szinte határtalan mérvet ért. Valóságos örölethe kergette a közönség ifjat, idősebbjét egyaránt. Híres nemzeti táncaink kultuszát komolyan veszélyeztető ezen divathóbort ellen a legtöbb társadalmi egyesület megtette botránkját kifejező lépéseit. A shimmy pedig ennek dacára továbbra is a nemzeti cigányzenekart veszélyeztető jazz-band kifejezetlen és fulrönt hangja.

A napokban megírta, hogy négy vidéki nagyobb városban a rendőrség közbeavatkozása folytán betiltották a shimmyt. Örövendés, hogy akad kivétel, még pedig a legelőszórási bizottság, amely plakátokon hirdeti: "Itt nincs jazz-band"; s most kapjuk a pécsi államrendőrség rendeletét, melynek alapján Pécsen a shimmyt, a wanstep stb. táncok tiltását a táncmulatságokról kitiltották. A rendőrkapitányi rendelet érdekessége miatt közöljük:

A "Shimmy", "Wanstep", "Tusztapp", "Foxtrott" és "Tangó" néven ismert táncoknak nyilvános táncmulatságok alkalmával való táncolása, és ezen táncoknak nyilvános táncmulatságokban a rendező táncbírók keretében való tanítását Pécs szab. kir. város egész közigazgatási területén tiltottam.

Amennyiben valamilyen nyilvános táncmulatságon a fent felsorolt táncokat ezen általánosan elrendelt táncbírók, illetve, ha ezen táncokat valamilyen táncmulatságon a rendező táncbírók keretében való tanítását Pécs szab. kir. város egész közigazgatási területén tiltottam.

A pécsi társadalomnak egy része — amidőn több társadalmi egyesület ezen táncok betiltását beadványban: kérte — már nyilatkozott, más alkalommal pedig a közelmúltban tartott egyéni táncmulatságon a "Shimmy" tánc táncolása és annak táncbírói ellen oly mértékben tiltották és tiltakoztak, hogy rendőri beavatkozás vált szükségessé.

Egyrészt tehát a józanság és erkölcs megőrzése és a táncolás terén észlelt destruktív megakadályozások megakadályozása érdekében a fent felsorolt táncok nyilvános táncolását és oktatását megtiltom keltett.

Ezen — a sajtó útján kibírt — tett véghatározat ellen a közhírré tétele napjától számított 15 napon belül felbevezésével lehet. A felbevezést, amely csak bírtonk kiállítással, hivatalomnál kell előterjeszteni és a pécsi ker. rendőrkapitánysághoz kell címezni.

FÉRFIAK
bizalommal forduljanak
KEPES
MEGVALTO Gyógyászati
2017 W. 25th St. Cleveland, O.

Sloan's Liniment

HOGYAN KELLENE GAZDASÁGOSAN MŰVELNI A DUS TERMŐFÖLDEKET

Egy millió nyersjövedelem tíz hold után? — Hogyan érhetjük el a mai termés kétszeresét. — Bőséges termés elbírja az adót. — Műtrágya a levegőből.

BUDAPEST, március 20. — szemes gabonából, mint gyökér- és gumósövényekből, sőt takarmányfélékből is. Magyarország egyedül a mezőgazdasági termelés mentheti meg!

Helyes volna ezenkívül, ha a tengerentúli nyers foszfátok behozatalának ügyét maga az állam venné kezébe és bonyolítaná le, ahogy Németország csinálja. Ha a valuta hullámzásával járó kockázatot az állam elhárítja, akkor meglévő gyáraink mindegyikét megkövetelheti, hogy termelésüket fokozzák. Mert ma mindennél a kényszerű hiány szab gátat a szuperfoszfátok termelésének.

A nemzeti vagyonosodás szempontjából milyen fontos ez a kérdés, mutatja a következő példa:

Ha van tíz hold földem jókarban, az a 40—50 métermáza burgonyát terem holdanként. Ezt meg kell kétszeresíteni, ami nem sok, mert Németországban reggelentek még a 150 métermáza termés is előéri. Tehát a cél 10000 kiló burgonya holdanként, ami ma 10 koronás kilonkénti ár mellett 100000 korona jövedelem holdanként, vagyis a 10 hold után egymillió korona nyersjövedelem egy év alatt. Ennek elérésére kell minden magyar holdra feltrágyázásként 12 héreszekkel állótrágya, 100 kg szuperfoszfát (2000 K.), 100 kg. nitrógen (6000 K.), 12 holdra 80000 korona. Ha hómokos a talaj, akkor még 10000 K. 40 százalékos kálium. Megfelelő művelés mellett a 100 métermáza termés háromszorosra nő, vagyis a 10 hold után egymillió korona nyersjövedelem egy év alatt.

Igy emlékezik a termés a cukor- és takarmányrészre is és a művelési költség csak a kiszáradt költségnek emlékezik tetemesen.

Bőséges nitrogénadagolás nélkül nincsen bőséges termés, de a foszforsav éppen úgy nélkülözhetetlen. Bőséges termés elbírja az adót!

Magyarországon tehát ma nincs sürgősebb feladat, mint több olyan nitrogén-gyárat felállítani, amely a levegőből vonja el a nitrogént. A kormány vegye kezébe az ügyet, kezdeményezze az alakulást! Sajnos, hazánk nyersanyagait oly elmaradott, hogy duplára fel emelni nem lenne boszorkányság. Boldogulásunk legelső feladata, hogy minden négyzetméter termőföld minden évben adjon ki a maximális termést, ami emberi erővel elérhető. Ezt pedig levegőből fogott 10—15 millió métermáza mésznitrógen, szintetikus ammóniak vagy műsármot nélkül el nem érjük soha!

Hirdetmény

A trianoni békeszerződés 61-ik cikke értelmében mindazok a magyar állampolgárok, akiknek illetőségi községe oly területen fekszik, amely Magyarországától a békeszerződés alapján valamely más államhoz csatoltatott, tekintet nélkül az eddigi szerinti lakhelyükre, a magyar állampolgári kötelekből való előzetes elbocsátásuk nélkül, eddigi magyar állampolgárságukat elvesztik és annak az államnak válnak jogérvényesen állampolgáraivá, amely államnak fenntartása alá illetőségi községük került.

Az említett békeszerződés 63-ik cikke alapján mindazok a magyar állampolgárok, akik magyar állampolgárságukat elvesztik, jogosultak 1922. évi július hó 26-án magyar állampolgárságuk fentartását igényelni (optálni).

Az optálási jog, nemre való tekintet nélkül, minden 18-ik életévét betöltött személyt megilleti.

Az érdekeltek ennél fogva fel lesznek szólítva, hogy magyar állampolgárságuk fentartása iránti igényüket folyó évi július hó 26-ika előtt az Egyesült Államokban székelő magyar kir. konzuli hivataloknál és pedig:

a new yorki magyar kir. főkonzulátusnál (Room 359, Cunard Building, New York City),
a chicagói magyar kir. konzuli kirendeltségénél, (440 So. Dearborn Street, Chicago, Ill.)
a clevelandi magyar kir. konzuli kirendeltségénél (750 Prospect Ave., Finance Bldg., Room 201—203, Cleveland, O.),
a pittsburghi magyar kir. konzuli kirendeltségénél (404 McCance Block, Pittsburgh, Pa.) jelentésként be.

A magyar állampolgárság fentartására vonatkozó igénybejelentés D/MENTES.

Fiatalkorú gonosztevő

Aki száz korona miatt akart ölni.

PÉCS, márc. 17. — Szándékos emberölés kísérlete miatt állott ma egy 18 esztendőes suhanc a pécsi kir. törvényszék büntető tanácsa előtt. A vádlott Piri István 18 éves tarcspusztai lakos, a Bartha Lajos kasznár vezetése alatt levő, Mándy Sándor tulajdonát képező főbíróház kanászja volt. A vádat Vargha Károly dr. kir. ügyész képviselte, mely szerint Piri István még a múlt év július hó 26-áról 27-re virradó éjszakán Bartha Lajos urad. kasznár agya alá bujt, hogy őt megölje. Előzőleg a kasznár kis kutyáját agyonütötte, nehogy tetőnének végrehajtásában ismétlenül zavarja, minthogy megelőző este terve keresztülvételét a kutyá utasítása hiszította meg. A vádlott a kérdéses este egy hosszú, vastag, mintegy 8—10 kgr.-nyi súlyú vasrudval a egy balvált felfegyverkezve beosont a kasznár lakáába a hálozóban álló agy alá rejtőzött. Az éjjeli órákban ki akart bujni, hogy tetteit végrehajtsa, de e mozdítás közben az éjjeli szekrény mellett álló kardot feldöntötte. A zörrenésre felriadt Bartha gyufát gyújtott a rosszat sejtve az agy alá nézett, hol egy felfegyverzett férfi pillantott meg. Abban a pillanathban kiugrott az agyból és segítségért kiáltott. A nagy lármára előzők a kasznár Odón nevű fia rohant be a hálozóba, majd 1—2 perc múlta Mészáros János és Körösty György éjjeli orok, majd később a felriasztott családtagok egész raja.

Amikor Piri István lefogták, megkérdezték, mit akart azokkal a gyilkos eszközökkel, remegve beismerte, hogy Bartha el akarta tenni láb alól.

A megírt nyomozás adatai a vádlott bevallása szerint a tett előzetesnek egy-egy kis előismerete is volt. A vádlott állítása szerint elkövetett a vádat, mert Bartha béréből 100 K-t levont, mert az ősszére bizott állatok kárt tettek a jószágban. Ez ismételt volna őt bosszújának kielégítésére. A vádlott e vallomása nem egyezik az másikat beismerő vallomással, mely szerint őt emigránsok bástták fel a tett előzetesére, sőt uradalmi egyének keze is belejáték a dolgba. A nyomozás tényként állapította meg, hogy vádlott valóban érintkezett 3 emigránsal, kiknek személyazonosságát azonban nem lehetett megállapítani. Az uradalom hoz tartozó 2 gyanúsított személy ellen emelt vádat a bíróság tényálladék hiányában elvetette, Piri István vádlottja azonban kimondotta az ítéletet, mely szerint a Btk. 278 paragraf. 5. értelmében szándékos emberölés kísérlete miatt 5 évi és 6 hónapi fegyházra és 5 évi mellékbüntetésre ítélte. Ebből a vizsgálati fogságban eltöltött 8 hónapot kitöltöttnek vette.

Az elnök azon kérdésre, hogy meggyőződés az ítéletben? a vádlott határozottan nemmel felelt. Iteletben kivakozott arra, hogy őt felbujították a már a tett előzetés idején megbánta, amit művelni akart. Védője a bíróság határozata ellen semmiféle panaszt jelentett be.

Elvégezte a mosást és a házi munkát is

Meg van leve, hogy ennyire jól érzi magát.

Taunton, Mass.—"Oly erős hatással bíró fájdalom volt, valamint más nő bajaim, hogy orvosom rendeltérem minden hónapban egy hétig ágyban kellett maradnom. Ez sem tett azonban sok jót. Egy nap magam is meg voltam leve, hogy mily jól érzem magam, holott azelőtt ugyszólván élettelen voltam. Egy pár leányunk ajánlottam a Lydia E. Pinkham's Vegetable Compoundot, a kik hasonló bajokban szenvednek és elmondták, hogy mennyit tett nekem. Felhasználtam-e levelemet a mások érdekében."—Mrs. Blanche Silvia, 59 Grant St., Taunton, Mass.

Ugyanaz a régi történet egyik barátónak a másiknak dicseri a Lydia E. Pinkham's Vegetable Compoundot.

Lydia E. Pinkham's Vegetable Compound, elhatároztam tehát, hogy én is megpróbálom. Most már élvezem az egész napi mosást és az összes házimunkát. Az elmúlt hónapban magam is meg voltam leve, hogy mily jól érzem magam, holott azelőtt ugyszólván élettelen voltam. Egy pár leányunk ajánlottam a Lydia E. Pinkham's Vegetable Compoundot, a kik hasonló bajokban szenvednek és elmondták, hogy mennyit tett nekem. Felhasználtam-e levelemet a mások érdekében."—Mrs. Blanche Silvia, 59 Grant St., Taunton, Mass.

Csak úgy érzi jól magát az ember, Ha a gyomorra jól végzi munkáját

Régi igazság ez, el is ismeri mindenki, mégis milliók vannak, akik nem törődnek avval, ha egy nap vagy két nap nincs székük, ha napokig nem érzik is magukat valami rózsás kedvben. Még fiatal emberek csak kibírhatják az ilyen állapotot, akárcsak az éjszakázást, ivást, lumpolást, de az idősebbek hamarosan megérik. Semmijük se működik úgy mint kellene. Figyelje csak meg mindenki. Lassabb a gondolkodás, feledékenyebb az ember, sápadtabb az arc, silányabb a közérzés általában, ha a gyomor sztrájkol a belekkel együtt.

PARTOLA

Az orvos cukorka alakban

GYOMOR ÉS VÉRT ISZTÍTÓ CUKORKA

KELL A GYOMOR ÉS BELEK SERKENTÉSÉRE

Nem ismernek abban a házban szorulást, étvágytalanságot, ahol kéznél van a Partola.

A Partola, ha este elrágunk belőle egy, súlyosabb szorulás, gyomorzavar esetén két szemet, éjjel, míg mi alszunk, szorgalmasan dolgozik gyomrunkban, összehajtatja a megrekedt s emésztetlenül romló táplálékot s kilöki a gyomorból a belekben megszorult salakkal együtt, amikor felkelünk.

A gyomor falát is megtisztítja, sőt fertőtleníti. Nyomban visszatér az étvágy, a reggeli már izlik, megindul az emésztés folyamata s kifogástalanul működik tovább a gyomor.

Ezt a cukorkát szereti gyerek és felnőtt egyaránt. Tartsuk kéznél otthonunkban s adjuk a család bármely tagjának, ha gyomrára panasz van.

A vesét javítja a

Szervezetünket erősíti meg a

PARTOHERB PARTOGLORY

A gyomron kívül a vese is olyan szerv, a mely állandó támogatásra szorul. Nehéz munkája van ennek a szervünknek, amely vesekő, vizeletbetegség és több más betegség fészke lehet, ha elromlik. A vészürés munkáját végzik a vesék, a vizelet is azok vezetik le a hólyagba. Ha tisztátalanságok kerülnek a vesékbe, eldugulnak s ekkor a mérges savak, nedvek a vérbe kerülhetnek s megfertőzhetik az egész szervezetet. Ezért kell Partoherb vesefü és gyökértea fésztével tisztítani a veséket. A Partoherb hatásait nem győzik magasztalni azok, akik próbáltattak ezzel a nagyszerű izzasztó teával.

VÁGJA KI! RENDELÉSI IV VÁGJA KI!

T. PARTOS PATIKA, 160 Second Avenue, New York, N. Y.	
PARTOLA vér- és gyomortisztító cukorkát, 1 doboz ára \$1.00, 6 doboz \$5.00	-----
PARTOGLORY, idegerősítő gyógyital, üvege \$1.00, 6 üveg \$5.00	-----
PARTOHERB vesefü és gyökértea, ára \$1.00, 6 dobozzal \$5.00	-----
LIRO, főfájás ellen otyáktat, ára \$1.00, 6 dobozzal \$5.00	-----
KÖSZVÉNY és fájdalom elleni Partos-féle rheuma szereket, ára \$2.00	-----
PARTOLIN hajnövesztő és mosó, ára \$1.00, 6 üveggel \$5.00	-----
PARTOCREMÉT nappali használatra, ára 65 cent; \$1.00	-----
PARTOCREMÉT éjjeli használatra, ára 50 cent; \$1.00	-----
PARTO-SZAPPANT, a növény-balszam arcszappant, 35c, 3 db \$1.00	-----
PARTONE vasostyát vérszegénység ellen, ára \$1.00, 6 dobozzal \$5.00	-----
PARTO-WILL gyomor porok, ára \$1.00, 6 doboz \$5.00	-----
PARTOBACET férfiak részére, ára \$2.00, 3 darab \$5.00	-----
PARTOCYL kenőcsöt viszketés, pattanások ellen, ára \$1.00, 6 adag \$5.00	-----
PARTOCOUGHOT köhögés ellen, ára \$1.00, 6 üveggel \$5.00	-----
KARPATI MELLETEA, egy doboz 60 cent, két doboz 1 dollár	-----
PEMETE cukorkák köhögés és torokbaj ellen, ára 35 cent; 3 doboz \$1.00	-----
PARTOS-féle rheuma-porok és Partopain, ára \$1.00 és \$2.00	-----
PARTOSWEATET izzadási ellen, ára \$1.00, 6 üveggel \$5.00	-----
ELZA VIZET, a haj természetes színének visszaadóját, \$1.00 6 üveg \$5.00	-----
PARTOS-féle valódi DIOFA OLAJAT, ára \$1.00, 6 üveg \$5.00	-----
PARFUMOT, rezedát, ibolyát, orgonát, rózsát, ára \$1.00, \$2.00	-----
BAJUSZKOTÓT, ára 50 cent, 75 cent	-----
BAJUSZKOTÓT, ára 35 cent; 6 doboz \$1.00	-----
PARTOS-féle VILLANY GÉPET \$4.00-tól—6—8—10—15 és \$25.00-ig	-----
ARCEINOMITÓ PUDERT, fehérét, rózsaszínt vagy krémet, ára \$1.00	-----
PARTOPILE aranyér ellen kenőcs, ára \$1.00, 6 darab \$5.00	-----
PARTOPASTAT, a degkellemesebb fogtisztítót, ára 35 cent, 3 darab \$1.00	-----
PARTOPAIN No. 1, fájdalomcsillapító, ára 50c., \$1.00	-----
NOVET, ágybavizelés elleni szert, ára \$1.00, 6 doboz \$5.00	-----
PARTO-VINO, üvege \$2.00, 6 üveggel \$12.00	-----
PARTOS-féle Egri Császár Szemvizet, üvegenként \$1.00, 6 üveggel \$5.00	-----
PARTOS-ASTHMA, nehéz lélekzés ellen, üvegenként \$1.00, 6 üveg \$5.00	-----
Összesen	-----

A fenti rendelés árát vagyis.....dollár.....centet itten küldöm.

Nevem.....
Házszám és utca vagy Box.....Lakhely.....Állam.....

A fenti Sürgős Rendelési Iven jelöljem, hogy melyik orvoságból mennyiért akar, írja meg nevét, pontos címét, mellékelje a pénzt s küldje be az ivet a következő címre:

PARTOS PATIKA

160 SECOND AVENUE, NEW YORK, N. Y.

